

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda-Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőnyecím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 840 Lej

Fél évre ... 420 Lej

Negyed évre ... 210 Lej

Havonta ... 70 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 4 lej,

vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Szomorúság szüretje.

Ősz van: kalóz-szelek nyargalják a ködös uccákat, megsápad és aranszegélyt kap a fák lombja, halódó megadással libbennek enyészetbe a nyári szirmok... déresó permetez, hálgyog futja el a nap aranszemét... üdörgős időt hozott az idei ősz. Fánk, szemünk, jaj, de megfogyatkozott, kifordított zsebünk jaj de pénztelen, nincs min melegednünk, hacsak multba hantolt életünk emlékein nem. Szüretidőnk van. Utolsót lobban a természet és a haló nap sugara megérlelik a szőlőbogyó nedvét. A termő élet búcsuja a szőlőfürt, amit a téli álomra takaródzó föld ajándékoz. Fejedelmi ajándék: feledtető mámort ad a bánatosnak, harci tüzet önt a gyáva erekbe, hitet gyújt az alélt lelkekben, szeretetet fakaszt a a gyűlölet sziklájából, alkotásra ihlet, csodaálmomba ringat... A bor. Az ember méltón fogadta a pazar ajándékot. A boldog, gondtalan, kacagó vigalom ünnepe ülte, amikor puttonyba szedték a szőlőt és nedvét préselték az isteni gyümölcsnek. Gondoljunk Dionysosra, a görög mitológia legderüesebb istenére, a szőlő tüzes nedvének őrzőjére, akinek szimbolikus szüreti ünnepeken — annyi csengő nevetést és gyönyöző kedvet áldoztak a görögök. Idézzük a letűnt évek szüreti örömeit: hamvaszöld és bordóvörös fürtök alatt roskadozott a gerezd, a nap aranykürtöje szikrázva ontotta az enyhe ősz sugárzáporát, fent a hegyen a puttonyos lányok kacajának ezüstcsengői csilingeltek, lent a taposókád körül zajlott a szüretelő nép kurjongató hada. Csurrant a must, kótyagosodtak a fejek, düllöngött a hegybíró, kánkánt jártak a taposók, venyigeke-szorut font a gyereksereg és a mikor az alkonyodó nap rózsafátylat aggatott a hegyre, valahonnan a tárogató édesbus búrsonyhangja áradt szét a hegyen. Este pohár csendült, cigányvonó tüzelt, tréfák röpöködtek, békák pattogtak, a csőzpuska durrogott, míg a lampionok gyertyái tövig nem égtek és a sötétség aludni kergette a szüreti népet.

Letűnt idő porló emléke a szüret.

Ma nincs színe, aromája, nincs dalos szava, a szüret ma gyászos-halvány árnya az egykori örömmümpnek. A szőlőhegyek oimán fekete gond gubbaszt s nem buggyan vidáman a magyar dal és még a természet is mostoha a dolgos kezekhez. Az életöröm himnusza helyett a keserűség és a fájdalom jajszava szakad ki a szüreti gazda szívéből. Az idei szüreten temetőillatot lehelnek a satnya serezek.

Bemutakozott az új Painlevé-kabinet. — Blaha Lujza jobban van. — Kivégezte a rádió. — Házhelyosztás Aradon. — Jubilál a Magyar Tudományos Akadémia. — Ledererné a budapesti tábla előtt. — Diadallal győzött Paganini. — Jászai Mari és a vitézi telek. — Megállott a buza-export, olcsóbb lett a gabona.

Lemondásra gondol Hindenburg.

Luther távozik, s Marx lesz az új német kancellár.

(Berlin, november 3.) A mai lapok szerint Luther birodalmi kancellár minden arra vonatkozó fáradozása meghűsült, hogy a locarno-i szerződés ratifikálására parlamenti többséget szerezzen. Most már a szociálisták is Luther ellen foglaltak állást. A Berliner Tageblatt arról értesül, hogy a baloldali pártok a birodalmi gyűlés feloszlását fogják javasolni és követelik az új választások kiírását. A baloldali pártok hír szerint, — írja a Berliner Tageblatt, — „mit oder gegen Locarno“ jelszóval mennek a választási küzdelembe. A Tag, a német nemzetiek lapja már azt is tudni véli,

hogy Hindenburg a német nemzeti párti minisztereknek a kormányból való kilépése következtében komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy lemond a köztársaság elnökségéről. Berlini centumpárti körökben azt beszélik, hogy a kancellár és a pártvezérek mai tanácskozásának eredményeképpen középpárti kormány lesz Marx vezetésével és abban Stresemann a külügyi, Luther pedig a pénzügyi tárcát venné át. A megoldás mellett szól az a körülmény is, hogy Marx volt kancellár iránt a szociáldemokraták is bizalommal viseltetnek. A belügyi tárcát állítólag Koch demokrata képviselőnek ajánlik fel.

A néppárt a kormány távozását reméli

Goga Oktávián felolvasta a párt proklamációját a parlamentben. — A felirati vita után szünetet tart a Kamara.

(Bucuresti, november 3.) A kamara délutáni ülésén Orleanu elnökölt. Cozma parasztpárti képviselő egyes megyei prefektusok ellen tesz pamaszt s kéri, hogy a kamara védje meg a képviselők immunitását. Marzescu igazságügyminiszter teljes elégtételt ígér. Beszéde során vita támad a miniszter és az ellenzék között és az ellenzék részéről a bírói és ügyészi kar ellen sértő kifejezések hangzanak el, amiket a miniszter erélyesen visszautasít.

Madgearu közbeszól: Mi van a Galatia-esettel? Bratianu Vintila nem tartotta érdemesnek, hogy tisztázza ezt a kérdést.

Bratianu Vintila: Mondtam már, hogy ne emlegesse a nevetet.

A zaj elcsendesültével Goga Oktávián emelkedett szólásra, a néppárt következő proklamációját olvasta fel:

A néppárt, amely hű a dinasztiahoz, nem akar hosszas vitát a trónbeszéd körül, annyival is inkább, mert a jelenlegi törvényhozó testület mandátumának a vége felé járunk. A fontosabb törvényjavaslatokat a helyzet tisztázása céljából a párt megvitatja s részt

is vesz a ház munkájában, hogy álláspontját kifejthesse. A néppárt elismeri a szövetségesekkel való barátságos viszony előnyeit és konzekvens a békeszerződésben előirt kötelezettségekkel szemben. A néppárt reméli, hogy a kormány a választójogi javaslat után át fogja adni a helyét.

A szenátus ülésén Trandafirescu parasztpárti szólalt fel a felirati javaslatához és kijelentette, egy pillanatig sem csatlakozik ahhoz az állásponthoz, hogy nem kell résztvenni a parlament munkájában. Ellene van minden fuziónak. Kritika tárgyává teszi a helyzetet és kifogásolja a kormány szereplését a mezőgazdasági és iparkamarai választásokon. Doianu néppárti szenátor felolvassa a néppárt proklamációját s ezzel a szenátus ülése végét ért.

Az egyesült ellenzéki pártok — értesüléseink szerint — nem fognak külön nyilatkozatot felolvasni, mert elegendőnek tartják Jorga ismeretes deklarációját, amelyet a parlament megnyitására napján mondott el. A felirati vita végeztével a parlament november 16-ig szünetet tart. A szünet után Bratianu Vintila bevezeti a jövő évi költségvetést.

Uj terhek

zudulnak Arad városára.

Tizenötmillió többletkiadás a városfejlesztés rovására. — Miért késik a város költségvetése.

(Saját tudósítónktól.) November elején vagyunk, de rohamléptekkel közeledik az idő, amikor minden város már elkészítette háztartásának mérlegét és tisztában van azzal, hogy mi lesz és hogyan lesz. Aradon a múlt évben ilyenkor már teljesen kész volt a költségvetés és a város már többszörösebbé teljes képet kapott a jövő évi szükségletekről és beemházásokról. Ma azonban teljes bizonytalanság uralkodik az új költségvetés körül. A város tanulmányozza az új törvényt, vár és nem tudja, mit csináljon. Hiszen a törvény értelmében legkésőbb decemberre készen kell lennie a költségvetésnek és ma, novemberben, illetékesek még nem tudják, miképpen fogjanak hozzá az összeállításához. Semmiféle utasítás nem érkezik a minisztériumból, a beígért modellek késnek és a város tájékozatlanul áll az egymással ellentmondó utasítások tömegében. Amikor arról megkérdeztük Olariu István városi pénzügyi tanácsost, az resignáltan felelt:

— Jelenleg még fogalmam sincs arról, hogy miképpen lesz. Amikor a minisztériumban jártam, azt mondták, hogy a rendelkezés már utban van, a mai napig nem jött azonban semmi. Pedig igazán jó volna hozzájárni ehhez a nagy munkához. Az új törvény értelmében a város terhére esik az összes területén levő iskolák teljes fenntartása, a mértékhiitelesítő hivatal, az egészségügyi felügyelőség, a főorvosi hivatal és a városi rendőrség fenntartása. Ezeket az eddigi költségvetés keretében nem tudom elhelyezni, mert ezek 10—15 millió lej többletet jelentenek. A törvény szerint ezeknek a fedezéséről az államnak kell gondoskodnia, még pedig úgy, hogy a várost megfelelő jövedelemhez juttatja. Hiszen ezt a többletet a taksákból nem lehet fedezni. A szigorúan vett városi bevétel 50 millió és ebből nem tudjuk az új terheket is viselni. Ha olyan rendelet érkezik, hogy külön jövedelem nélkül is be kell illeszteni a költségeket, akkor ez csak a városfejlesztés terhére történhetik, azaz, azt a pénzt, amelyet a város fejlesztésére szántunk, kénytelenek leszünk az új hivatalok fenntartására fordítani. De még azt sem tudom, hogy a tisztviselő fizetésekkel hogyan leszünk. Erre nézve sem kaptunk utasítást. Meddő dolog lenne jelenleg költségvetést összeállítani, hiszen egy hirtelen

Font utasítás mindent romba döntene. Tehát várunk december végéig és ha addig sem jön semmi utasítás, a költségvetést a tavalyi módszer szerint állítjuk össze és leviszem Bucarestbe, jóváhagyás végett.

Nekrológ

az aradi őszi vásárról.

Panaszkodnak a piaci árusok: a nagyközönség semmit sem vásárolt. — A vásár egyetlen nyertese a városi pénztár volt.

(Saját tudósítónktól.) A város szívében épült kis külön sátorváros, amely néhány napra élénkséget vitt a borus őszi uccára bomladoszni kezd. Bontják a falakat, egymásután tűnnek el a sátrak, amelyeket gondosan lecsomagolva visznek más városba, hogy néhány nap mulva onnan is eltűnjenek. A vásárosok, ezek a mult időkből visszamaradt bolygó hollandik mennek tovább, máshol kínálják már holnapután áruikat, hangoztatják, bizonygatják azok olcsóságát és kitűnőségét. Holnapra már csendes lesz ismét a város uccája, a vidékről bejött leányok és legények apró vásárfával felpakolva igyekeznek hazafelé, elégedetten, nevetve mesélik kis élményeiket és kalandjaikat, ahig várva — a legközelebbi vásárt.

A közönség vidáman széled el, megy mindenki hazafelé, mindenki nevet, csupán az elárusítók tekintenek mély szomorúsággal a távozó közönség után. Őket — szegény vásárosokat — nem érdekli a vásár színes képe, az apró kedves és mulatságos mozzanatok, az ő gondolataikat csupán egy uralja: az aradi őszi vásár üzleti szempontból gyenge, nagyon gyenge volt, a közönség csak nézdegélt s alig vásárolt és a piaci, vásári kereskedők, ha nem fizettek is éppen rá, a sok munka és fáradság hiábavaló volt, nem igen kerestek. S szemük elé tolatkodott a háboru utáni idők szülőtte, az 1925. visszajáró kísértete: a Pénzhiány. A vásár után most már ők is hazamennek, azonban az ő élményeik távolról sem olyan mulatságosak, kedvesek, mint a nézőközönségé, a kenyérért való kemény harc eltörli a színt, a jókedvet. S ők mondják a legigazabb nekrológot az aradi őszi vásár felett, amikor kifejtették: mindent megölt a Pénzhiány...

Az aradi őszi vásárnak vége, az ucca visszanyeri rendezettségét és mindenkinek van mit mesélni róla. Még a városi közigazgatásnak is. A város csinálta a legjobb üzletet mind között, mert — helypénzben és illetékekben — 300.000 lejt jövedelmezett neki a vásár... (m. r.)

— Cáfolják a washingtoni magyar követ elleni merénylet hírére. Budapestről táviratozzák: A Magyar Távirati Iroda mezcáfolja az 'Az Est' Washingtonból származó hírére, a mely szerint gróf Széchenyi László magyar követ fenyegető leveleket kapott volna és ezért az amerikai rendőrség oltalmát kérte. Széchenyi László annál kevésbé tehetett ezt meg, mert már hosszabb idő óta Magyarországon tartózkodik csa-

Kivégezte a rádió.

Halálos szerencsétlenség a budapest-csepeli rádió-állomáson. — Az öngyilkosság legmodernebb formáját választotta egy budapesti fiatalember.

(Budapest, november 3.) A csepeli radio-táviró állomáson ma megdöbbentően tragikus halálos szerencsétlenség történt. Negenyi László, a radio-állomás 21 éves tisztviselője az őrszolgálatos katonával beszélgetett és a nyitott ablakon át rámutatott az áramvezetékre, majd kijelentette, hogy menten szörnyethalna, ha hozzányulna. A katona beszélgetés után néhány lépéssel továbbsétált, amikor háta mögött rémes kiáltást hallott. Negenyi fenti kijelentése dacára is hozzányult a vezeték-

hez, amely a fiatal tisztviselő azonnal megölte. A tisztviselő csak balkeze hüvelykujjának első ízületevel érintette a mazas feszültségű árammal telített vezeték, de ez éppen elegendő volt arra, hogy Negenyi rögtön halálát okozza. A szerencsétlenségről értesítették a rendőrséget, amely megállapította, hogy Negenyi előre készült a halálra és öngyilkossági szándékából nyult a vezetékhez. A csepeli radio-állomást még a világháboru előtt építették, de ez a legelső radio baleset Magyarországon.

Jászai Mari és a vitézi telek.

Az adománylevél megvan, de a telek nincs sehol. — Beszélgetés a művésznővel.

(Budapest, nov. 3.) Három és fél esztendővel ezelőtt megindító ünnepségek voltak a magyar fővárosban. Jászai Mari jubilálták, a Nagyasszonyt. A Nemzeti Színház páholyai, zártszékei telve ünneplő közönséggel, a színpadon nemzetiszín szalagok, babérkoszonuk, a kormány frakkos küldöttjei s az akkori kultuszminister, Pekár Gyula hivatalos adományozó levelet olvasott föl, mely szerint a nemzet Jászai Marinak tiz katasztrális hold földet adományoz munkás élete elismeréséül.

Tapsorkán zugott föl. Az emberek fölálltak ültő helyükről, onyák örömkönyveiket törölgették, apák magasra emelték kis fiukat, hogy ők is lássák a történelmi jelenetet: Magyarországon, melyet azzal vádolnak, hogy csak pohánköszöntőkkel és szép szavakkal fizet, ime végre tettel jutalmazták az érdemet, a Tragikát, a legnemesebb, legnagyobb színésznőt, ki élete csendes alkonyán majd tulajdon birtokának fái alatt olvashatja újra és újra — hányadszor? — Shakespeare-t. Aztán a nézők ünnepi lázban hazamentek. Ujságcikkek, elméledések jelentek meg arról, milyen szép gondolat az, hogy a műveltség csataterén töltött évekért vitézi telek jár. Mindenki helyeselt. Így van ez rendjén.

Az évek multak. Elmult egy év, elmult két év. Egy-egy kíváncsi tisztelő olykor megkérdezte a Nagyasszonyt, látta-e már a teleket, kapott-e felszólítást, hogy átvegye? Ő csak fejtét rázta. Büszkesége tiltotta, hogy csak egy szót is nyilatkozzék. Majd ismét elmult egy év meg még egy felév. Három és fél esztendő. Most már tudósítónk érkezettnek látta az időt, hogy magánál Jászai Marinál tudja meg, hogyan is áll az ügy.

Fölkereztük őt a Palatinusházban lévő lakásán. Szokása

évtizedek óta nem tart cselédat, puritán, apostoli szegénységben él, a művészetnek. Odavezetett bennünket egy berámázott okmányhoz, melyet az országcimer díszít.

— Ezt kaptam — mondja egyszerűen — s azonnal berámáztattam, mert a nemzetem tisztelt meg vele.

— Mást nem?

— Semmit, három és fél év óta semmit. Engem nem értesítettek semmiről, nem küldtek semmiféle más írást. Csak ezt — rámutat az adományozó levélre.

— Adomány nélkül?

— Ugy látszik.

— Azt se tudja, Nagyasszony, hol van a birtok?

— Fogalmam sincs. Öcsémet egyszer elhívták az 'Alturista Bankba, de mikor a birtokról kezdősködött, úgy bántak vele, mint valami tudatözoval. Akkor elhatároztam, hogy többet egy lépést sem teszek érte. Várok öt évig, tíz évig. Ameddig tudok.

Nézzük mind a ketten a donációs okmányt. Csönd van. Hal-kan, közönyösen mondja:

— Egyesek azt ajánlották, hogy utasítsam vissza. De ezt nem teszem. Az ajándékot nem lehet nem szabad visszautasítani, az, aki ajándékoz valamit, tartozik vele. Csak olyan módon tudnám ezt megtenni, hogy újra összehívják azt a háromezer embert, aki a jubileumon, a Nemzeti Színház színpadán látta a lélekemelő jelenetet s nekik jelenteném ki, szintén ünnepélyesen, hogy lemondok róla. En ezt nem kértem. Adták, anélkül, hogy kértem volna. Az enyém. Egész életemben fáztam az ünnepeltetésektől. A jubileumba is belekényszerítették. Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója is rajbam jutalomjátékot ajánlott föl. Nem, nem fogadok el alamizsnát. Se ötvenmilliót, se százmilliót.

Ugy hírlík, a Petőfi Társaságban legközelebb szóvá teszik az ügyet, s a tagok sorában mozgalom indult meg, hogy legérdemesebb tiszteleti tagja, Jászai Mari, ki egész életén Petőfi verseit népszerűsítette, végre-valahára birtokába juthasson annak a teleknek, melynek az adományozó levél, a törvény s a nemzet lelkiis-

Jeritza Mária kastélya

A világhírű énekesnő a St. Corona zárandokhegy közelében kastélyt építtetett a maga számára.

(Bécs, nov. 3.) Mialatt Jeritza Mária, a „szőke világcsoda“ újra Amerika felé hajózik, addig két órányira Bécsből, St. Corona zárandokhely közelében elkészült új kastélya. A világhírű énekesnő tuszkulánuma 70 hold kiterjedésű erdő közepén épült középkori stílusban, míg berendezése tiszta renaissance.

A földszinti hatalmas előcsarnokból márványlépcső vezet az emeletre, ahol két nagy lakoszoba és az ebédlő van. A mély földszintre a konyha és a személyzet szobái nyertek elhelyezést. A második emeleten van az énekesnő alkovokkal bővített hálószobája, budoárja és öltöző szobája. Ugyan ezen az emeleten van elhelyezve férjének, Popper bárónak hálószobája, könyvtára és fürdőszobája. Végül a harmadik emeleten vannak a vendégszobák, mind-egyik külön fürdőszobával.

A berendezés olyan káprázatos, hogy rövid cikkcske keretében lehetetlen leírni. Jeritza Mária jövőre már ide fog visszavonulni, ha az ujonnan szerzett dollárokkal a szezon végén visszatér Amerikából. Addig is a kastély építője használja fel Jeritza tuszkulánumát reklám-célokra és boldog-boldogtalant meghív, hogy tekintse meg. A bécsiek tényleg úgy özönlik el, mintha a kastély is a zárandokhegyhez tartozna. Illetőleg nem is egészen így áll a dolog, mivel csak azóta zárandokolnak St. Coronába, mióta felépült Jeritza kastélya.

A csapodár Tutankhamenné

A farao özvegye férjhez akart menni. — A partiból azonban nem lett semmi, mert a vőlegény apja ellenezte.

(London, nov. 3.) Speiser Archibald archeologus, a pennsylvániai egyetem tanára megfejtette azoknak a fölírásos tábláknak titkát, amelyeket Tutankhamen sírjában találtak. A köfelírások Tutankhamen özvegyétől erednek s az van bennük, hogy az özvegy királyné a farao halála után újból férjhez akart menni. A Hettiták királyának több fia közül az egyiket szerette volna férjének, de a király nem akart a házasságba beleegyezni.

A felírások tulajdonképpen levelek, amelyeket Tutankhamen özvegye a Hettiták királyához intézett. Az első levél szövege ez:

— Férjem meghalt. Nincs fiam. Noked sok fiad van. Add nekem egyik fiadat, aki férjem lehetne. Nem vehetek magamnak rabszolgát férjnek. Ettől félek.

A másik levélben, amely szintén kőtáblára van vésve, Tutankhamen farao özvegye bővebben fejt ki kérését és megígéri, hogy hercegi férjét királyi méltóságra fogja emelni.

A kecségető ajánlat ellenére sem lett a partiból semmi, mert a vőlegény apja nem adta beleegyezését a házassághoz. Hogy miért nem, az épp oly rejtély, mint az, hogy özvegy Tutankhamennének ezek a levelei hogy kerültek férje

Jubilál a Magyar Tudományos Akadémia

A centennárium ünnepén igen sok külföldi tudós vett részt. Aki 50 esztendeje tagja a 100 éves Akadémiának

(Budapest, november 3.) Ma ünnepezték meg fényes keretek között a Magyar Tudományos Akadémia százéves fennállását. Az ünnepségen megjelentek Horthy Miklós kormányzó, a főhercegek, a közélet és a tudományos világ minden számottevő előkelősége, valamint igen sok előkelő külföldi vendég. Közöttük öt francia és német akadémikus, a finn, az eszt és az osztrák kultuszminiszterek, a lengyel akadémia elnöke, lipcei és müncheni akadémikusok, a bécsi akadémia elnöke, a göttingai tudományos társaság titkára, a finn akadémia elnöke, a bolgár akadémia képviselője, — aki volt bolgár kultuszminiszter. A vendégek közül többen feleségeikkel és családtagjaikkal jöttek el. Az ünnepi beszédet Berzevicsy Albert, az Akadémia elnöke mondotta, aki felsorolta a vendégeket s kiemelte azokat a külföldi akadémikusokat, akiknek nemzete a magyar nemzettel nemrégiben még ádatlan harcokban öldökölték egymást s most üdvözölő szavukat hozták a jubiláló tudományos intézetnek. Majd az Akadémia hivatásáról mondott hatalmas beszédet. Dr. Balogh Jenő volt igazgatóügyminiszter, az Akadémia főtitkára terjesztette elő jelentését ezután, amelyben az Akadémia megalapításának körülményeiről számolt be.

Ezután Szinyey József, a kiváló magyar nyelvtudós tartott előadást a magyar nyelvről, majd dr. Négyessy László a magyar irodalom fejlődéséről beszélt. Horthy Miklós kormányzó volt az ünnepség következő szónoka, aki méltatta az Akadémia nemzetmentő és nemzetépítő munkáját és hangsúlyozta, hogy az egész ország osztatlan nagyrabecsüléssel s tisztelettel fordul az ünneplő Akadémia felé. Magyarország nevében őszinte örömmel üdvözli az Akadémiát, valamint a nemzetek megjelent illusztris képviselőit.

A Magyar Tudományos Akadémia centennáriumának mai ünnepségei közepette előtűnik az ismert férfi, aki több mint ötven éve tartozik a legelső magyar tudományos intézet tagjai közé, tehát, akinek akadémiai tagsága egyúttal az Akadémia történetének felét jelenti. Matlekovits Sándor a magyar közélet egyik kiváló vezéralakja együtt jubilál a százéves tudományos intézettel. Tudósítónk felkereste, beszélt vele.

Matlekovits Sándor íróasztalánál ül, dolgozik, jegyzeteket csinál. S a fehérszakállas, patriárka-fejből vidáman, jószágosan csillog a lankadatlan tüzü szempár és kérdésünkre beszél:

— Nehéz erre a multra visszatérteni. Ötvenkét éve vagyok már akadémikus és ugye, tagadhatatlan, hogy ebben az ötvenkét évben sok minden történt velem. Majd elgondolkodik, magába réved, visszaemlékezik.

— 1873-ban, igen, akkor választották meg az Akadémia levelező-tagjává. Tehát aránylag nagyon korán. Hiszen csak 65-ben tettem le a doktorátust s egyhamar közgazdasági munkáim révén reámenterelődött a figyelmem. Hivataloskodásom gondjai azonban nagyon lefoglaltak s vagy tíz évig alig

volt időm tudományosan dolgozni. De azért az Akadémia többször megemlékezett ebben az időben rólam, tudniillik vagy öt-hatszor ajánltak rendes taggá és én szépen, sorra, mindig megbuktam.

— Miért?

Egy végtelenül finom, csendes íróniájú mosoly suhan végig Matlekovits arcán.

— Hagyjuk ezt. Intrika volt mindig és van mindig. És sehol sem nagyobb mértékben, mint a tudósknál. Ahogy két dudás nem fér meg egy csárdában, ugy alig fér meg egymással két tudós. Valahogy voltak urak, akik sohasem voltak hajlandók elismerni tudósnak, hanem inkább elkereszteltek minden másnak. Hia, hiába „pacer“ voltam egész életem-

Ledererné a budapesti tábla előtt.

Budapestről táviratozzák: Lederer Gusztávnénak, a gyilkos csendőrfőhadnagy feleségének bűnyüjét — akit tudvalevően a törvényszék halálra ítélte — november 23-án kezdi tárgyalni a budapesti tábla. Ledererné védőjét, dr. Lévai Tibort nemrégiben vesztegetési ügyből kifolyólag letartóztatatták és ezért Lévai a további védelemről lemondott. Így tehát Ledererné számára új védőügyvédet fognak kirendelni.

Szerelem, amely vádol.

Az elhagyott szerelmes legény lopással vádolja asszonyát, hogy az visszatérjen hozzá.

(Saját tudósítónktól.) A „Dadában“ Marikának, a „Lilomban“ Julikának hívták volna, de a rivaldátlan élet-szinpádon csak egyszerűen Bözsinek szólították. Bözsi pedig cselédleány volt, csinoska szöszke és addig jól ment az élete sorja, míg Bözsikének nem hívta valaki. Egy vasárnap délután történt. Valami népmulatság volt a fegyben és Bözsinek nagyon jó kedve volt a konfetti csiklandásától, meg a krahedli cukros mámorától, hát igen nagyon a szívére vette, hogy az a fekete kunkoros-bajuszu, aki egy korlát mögül jó felőrárt bámulta fütyörészve, egyszerre csak hozzá lépett és a saját tulajdon nevének köszöntötte: Jó napot Bözsike.

A többi aztán gyorsan ment, mint az álmokban szokásos. Bözsike így mondta vissza, hogy Lajos, meg később, hogy Lajosom. Eleinte szó volt köztük papról is, meg városházáról is, de aztán nem nagyon firtatták ezt a kérdést. Bözsi kilépett a „helyéből“ és nagyon boldogok voltak a kis butorozott szobában, alióvá Lajos, a kőműveslegény vitte. Szép, nagyon szép élet volt ez így, csak Lajos találta egy kissé egyhangunak — a harmadik szombat. Akkor vendégségbe vitte haza Pétert, meg Istvánt, akik szépen kezelt is csókolták Bözsikének, aki illemtudásból nevetgélt rajtuk, mosolygott rájuk. Kicsit ittak is és ebből lett a baj. A bajt két nyakleves okozta, amelyet Bözsi kapott a vendégek távozása után és a leány tágranyilt szemmel ocsudott rá, hogy ez is lehetséges, hogy két komoly tacs-

ben, 1910-ben végre mégis csak megválasztották rendes taggá, tehát csekély harminchétevi levelező-tagság után, 1925 elején pedig az Akadémia igazgató tagjává választották.

Az Akadémia munkásságára terelődik a szó.

— Lehetne bírálni, de most, a jubileum pillanata nem alkalmas erre. Hajtsuk meg inkább az elismerés zászlaját. Az Akadémia nagyban és egészben megfelelt hivatásának. Sikerült a legkiválóbb embereket nagyjából tagjai közé ékelni. Persze, történetek és történetek igazságtalanságok. De most ne beszéljünk erről, hanem szögezzük le, hogy az Akadémiának hervadhatatlan érdemei vannak a magyar tudomány elővitelében.

Az ajtóból visszanezünk, Matlekovits Sándor már újból íróasztalánál ül és dolgozik.

lit is kaphat azért, ha a férfi kedvéért a barátaival szemben kedvesen, huncutkásan viselkedik, hogy hadd irigyeljék érte Lajost. A veszekedésnél már nem sirt, de összeszedte a kis motyóját s ha nem csökölja meg a küszöbnél Lajos, világgá ment volna.

Nyár vége felé volt, a kék foltok nagyon rásűrűsödtek Bözsikére: Lajos folyton ivott s ilyenkor mindig kiért a verés. Egy átsirt éjszakán Bözsike nagyot gondolt, otthagya a „boldogságot“, meg Lajost és másnap reggelre megint Bözsinek szólították a kereskedőéknél, ahova visszafogadták. Aztán jött egy rendőrségi idézés, az is csak egyszerűen Bözsinek hívta és a kihallgatás alatt is hívta s a kihallgatás alatt is csak Bözsi maradt, mert Lajos, mint egy bünnös idegennel beszélt vele és nagyon hidegen panaszkolta el ott a rendőrségen, hogy Bözsi egy tolvaj nőszemély, befurakodott hozzá és ellopta összekuporgatott háromezer lejét. Bözsinek nagyon tágranyilt a szeme: hát az is megtörténhetik, Lajos a kegyetlen merri mondani, hogy ő a rossz, lopott is, pedig kék foltok tarkálnak szenvedésben megsoványodott testen és ezért szökött el a rosszvégi boldogság honából. Állt, nézett, egy szót sem szólt. Lajos egyszerre csak sirni, meg esküdni kezdett, úgy kérlelte: hogy Bözsikém szívem, gyalázatos egy bitang vagyok én szentem, hogy tolvajnak is hazudlak én kincsem, de ládd, én nem tudom elviselni, hogy te elhagyj engem. Ide hozattalak, hogy láthassalak, hogy szólhassak hozzád, mert a gazdához nem eresztettek be. Le is csukattalak volna és magamat is melléd csukattam volna, csak azért, mert tulontul szeretlek téged Bözsikém... Bözsike hallgatott, csak hallgatott és felmondta a kereskedőéknél a szoligátot. (p. a.)

Házheyosztás Aradon.

Kik kaptak kedvezményes telkeket.

(Saját tudósítónktól.) Folytatólagosan közöljük a telket kapott tisztviselők, katonatisztek, hadiözvegyek és árvák névsorát:

Halig György, Halmaján Gyula, Hargot György, Heini József, Hödl Géza, Horváth János, Jalbu Radu, Jemei Gergely, Igrisan János, Iliés János, Jordache János, Ivasci Livius, Kapitány Géza, Kormos Manó, Kovács Ede, Krajcsovics Kálmán, Lepa Dora, Lepa Valér, Lukács Lajos, Lucutia Julián, Macelariu Mihály, Mager Traian, Manolescu Péter, Manole Sándor, Margineantiu Titus, Margineantiu Anna, Markovics Vince, Máris Tódor, dr. Memete Demeter, Mihutiu Tódor, Mregea Constantin, dr. Moldovan Silvius, Moldován József, Morariu János, Morariu Gergely, Muresan Flórián, Muresan György, Musca Miron, Nagy János, Nagy József, Nagy Dezső, Nascutiu György, Neamtia János, Nicolaiescu János, Neszmerák Kálmán, Neubrunn Jenő, dr. Olariu Cornel, Olariu Demeter, Onescu Constantin, Orezeanu Romul, Papp Vazul, Papp Gyula, dr. Pascutiu Traian, dr. Pascutiu Sever, Pausesiti Miklós, Piso János, dr. Papp Tódor, Pop Viktor, Pop József, Popescu Krisztián, dr. Popovics Miklós, Popovics Dávid, Puskás Demeter, Putics Viktor, Rafilla Simon, Rimbas Romulus, Rusu Miklós, Saniuca György, Satmarean Illés, Schiopu János, Selariu János, Serdineantiu Sáva, Simonca János, Stana Traian, Socatiu János, Span Konstantin, Spineantiu Jenő, Stroiescu Viktor, Stefea Sabiu, Szatmári Ferenc, dr. Széll Lajos, Szilbereisz Albert, Schannen Béla, Schlinger Samuel, Schöner Ferenc, Schweiger Péter, Suciu Vazul, Suciu Octavian, Secui Antal, Tásca Eremia, Teodorescu Constantia, Timkó Lajos, Toader Julián, Tarlea, Miklós, Tiucra János, Ungurean József, dr. Ursu János, Vatian János, Vlad Emilian, Wagner Ambrus, Zab Vazul és Zih József. A megyei tisztviselők közül telket kaptak: Bálint István, Dirlea Vazul, dr. Gróza János, dr. Lázár Ágoston, Petrutiu Aron, dr. Petrutiu Justin, Pfeilmayer Gyula, dr. Plesa János, Szerb József, Soly mosán Illés, Stanca Ermin, Tódor Miklós, Ecseky Flóris. A városi tisztviselők közül: Boár Demeter, Bodrogean Aurél, Covacevici Iván, Dul János, Franku Demeter, dr. Hank Béla, Hoffmann János, Hoffmann Viktor, dr. Jegessy Károly, Jugu Constantin, Kiss János, Kóvágó István, Lugoján István, Madách Imre, Marcu Vazul, Martinovici Dénes, Mihájlovics Gyula, Mioc János, Muresan János, dr. Nedelcu Miklós, dr. Nichi Lázár, Olariu István, Olasz Miklós, Páll Ferenc, Pfeifer János, Pocioianu János, Popa Constantin, Puticiu András, dr. Robu János, Szentgyörgyi Miklós, Sperryák János, Stupariu Antal, Siklován György, Stefanut Szabin, Takács József, Vass Barna, Vadian Aurél, Undi Antal.

Méregdrága-e a méreg?

A legolcsóbb bevásárlási torrás: a patika. — Házbérnegyed idején sok embernek táj a feje. — Nincs elég méreg a fájdalom narkotizálására.

(Saját tudósítónktól.) „Méregdrága” jelenti, hogy nagyon drága. Lépten-nyomon halljuk ezt a divatos szót: méregdrága a posta, a vasut, az élelem, a ruha, a lakás, a könyv, a bor, a nő, méregdrága az élet. A mérget a drágasággal kapcsolatban mint maximális mértékfokot alkalmazzák s így indokolt az a közgazdasági kíváncsiságom, hogy: *milyen drága hát — a méreg? Bemegyek a patikába, amely a köztudatban ugyancsak szoros összefüggésben áll a drágasággal, mert hiszen szállóige az is, hogy „olyan drága itt minden, mint a patikában.”*

A Szondy-gyógyszertárban azután kíváncsi kérdéseimre olyan meglepő válaszokat kapok, amelyek segítségével megállapíthatom, hogy *a méreg aránylag a legolcsóbb közszükségleti cikk.*

Ezt tudva, önmagától megdől az a generális tévedés, amely minduntalan szörnyű drágaságról panaszkodik.

Hogy erre a tévedésre rávilágítsak, egy kis összehasonlító számtudományra van szükség. Tudni kell elsősorban, hogy a mai lej-árak a békebeli koroná-áraknak épen ötvenszeresei. Hogy milyen olcsóság van a patikában, arról az alábbi táblázat tanus- kodik: Aszpirin: Békében 10 fillér, ma 2 lej. Purgó: Békében 1 korona, ma 25 lej. Egger-szőrp: Békében 2.40 fillér, ma 75 lej. Diana sóborszesz: Békében 20 fillér, ma 16 lej. Lysoform: Békében 40 fillér, ma 39 lej.

Más közszükségletű patika- szerek árai is mind innen vannak a békebeli árak ötvenszeresén. Ugyanígy az arány az ugyan- csak közkeletűvé vált mérgek árainak békebeli viszonylatában. Az ópium például 30 százalékkal, a morfium 40 százalékkal, a co- cain 50 százalékkal olcsóbb, mint a békebeli ár ötvenszerese.

Érdekelt, hogy a háború óta az *aszpirin-fogyasztás megháromszorozódott.* Ebből a tényből szin- te kívánczik a következtetés, hogy a fejfájós emberek száma is háromszor akkora lett, mint az- előtt volt. A fejfájást előidéző okok is megsűrűsödtek és külön-ösen így házbérnegyed idején, a téli szükségletek beszerzése előtt, valamint az adóüzetési terminu- sok közeledtével nagy az aszpi- rin-kereslet.

A patika fogyasztási statisztikája hűsleges tükre nemcsak a testi betegségek, hanem a társadalmi nyavalyák pusztításainak is. Sok, nagyon sok fájdalom ke- letkezett a legutóbbi évtized ka- taklizmájában és — a tükrör mu- tatja — a fájdalom-csillapító szerek gyártása gőzerővel tar- tott lépést a szükséglettel. A kár- bitó és csillapító mérgeknek (mor- fium, ópium, kokain) sohasem volt olyan keresletük, mint ma- napság. A gyógyszertárakban pontosan nyilvántartott mennyi- ségen felül elképesztően nagy mér- regmennyiség kerül forgalomba csempészés útján és zugárások közvetítésével. Különösen népszere- rű az ujabban divatos *napaverin* fájdalomcsillapító szer

Belgrádban lesz a kisantant-konferencia

(Bucuresti, november 3.) A Dimineata értesülése szerint a kisantant külügyminisztereinek legközelebbi konferenciáját november, vagy december végén fogják Belgrádban megtartani. A konferencia programján a locarnoi szerződés által kreált új nemzetközi konstelláció megvitatása és Magyarországnak a Népszövetséggel szemben tanúsított magatartása szerepel. A kisantant külügyminiszterei javasolni fogják egy balkáni döntőbíróóság létesítését, amelyet főleg a görög-bolgár konfliktus tett aktuálissá.

Diadallal győzött „Paganini”.

Lehár Ferenc megtalálta önmagát. — Apró da- lok, amelyek a pompázó operának nagyértékű ékszerei. — A bécsi Johann Strauss-Theater sla- gerbemutatója.

(Bécs, nov. 3.) A bécsi sajtó Lehár diadalától hangos: legfrís- sebb operetteje, mondjuk inkább vigoperája: *Paganini* megtalálta az utat a szívekhez és a sajtó s a közönség egyértelműleg konstatálja, hogy a „Paganini” Lehár eddigi alkotásainak díszje, legjobbjja, koronája. Megállapítják, hogy Lehár Ferenc abban a törekvésében, hogy minél finomabbat, minél művészebbet alkosson, szándék- kal kerüli azokat az utakat, ame- lyeken a modern operetti-kompo- nisták járnak. Ezért nem ír ugy- nevezett „frakkos-operetteket”, — vagyis olyanokat, amelyekben más emberek manapság divatos polgári ruhákban lépnek föl, — mert egyrészt maga is érzi ennek a műfajnak, minden józan ésszel, logikával ellenkező felemás-vol- tát, másrészt ebben a genre-ban ő már elmondott mindent, ami mon- danivalója volt. (Luxemburg gróf- ja, Eva stb.) Még három új kerin- gő, még két új táncszám, öt nem érdeklő többé. Lehárt új világok izgatják, népek koloritja, korok illata, fantasztikus egyéniségek varázsa. Ezeket tanulmányozza ő. Ezeknek az életrekelte, zenei illusztrálása az ő nagy ambíciója. A „A pacsirta” magyar, „A kék mazur” lengyel, a „Frasquita” spanyol, „A sárga kabát” kínai vi- lága után eljutott „Paganini” olasz miliójéhez. Ebben három dol- log érdekelte: az olasz kolorit: a directoire-korabeli zenei motivu- mok; Paganini démoni, félelmetes alakja.

„Paganini” szövege távolról sem méltó Lehár zenijéhez. Pa- ganini a főhőse ugyan, de nem az a szuggesztív, büvöserejű hege- dűs, aki az egykori leírások sze- rint „a sátánnal szövetkezett, hogy az emberek fölött éreztesse a hatalmát, amelyet hegedűjével gyakorolt”, hanem operett-bonvi- vant, aki a nők rabja és hol Anna Elisa, lucai hercegnőt, Napoleon nővérét szereti, hol Beila Gizetti olasz táncosnót. Ez a darab maga- va, konfliktusa, elintézése is: a hercegnő féltékeny lesz a tán- cosnőre és elrendeli Paganini elfo- gatását. Az ördögl hegedűs azon- ban egy estélyen, letartóztatása előtt oly démoni erővel játsza Boszorkánytáncát, hogy a hercegnő ahelyett, hogy elfogadná: a kar- jaitba omlik. Ennek a jelenetnek van drámai ereje, amelyet azon- ban szintén elsősorban Lehár mű-vészete támogat: Paganini hege- dűjátékát egy elragadó menülett előzi meg s ahogy a Boszorkány- tánc zeneileg van beállítva és bal- letté fel van dolgozva — (a he- gedűjáték alatt meztelen ifjú boszorkányok táncolják körül Paga- ninót, hogy illusztrálják muzsiká- jának érzéki varázsát). — az né-
ségeitől a legfinomabb zenei öf- vösművészet.

ségeitől a legfinomabb zenei öf- vösművészet.

Amint hogy Lehár a „Paganini”-ben a legművészebbre törek- szik, a legszebbet akarja. Távol- tartja magát az uccai népszerű- ség sarától, nem is villamoson jár, hanem repülőgépen. A művészet tiszta, éteri magasságába igyek- szik, ahol élesebb a levegő, ahol pirul az arc és hevesebben dobog a szív. Van az ő új operettjében is keringő, foxtrott, táncszám elég, — de ezekről valahogy érezni le- het, hogy bensőleg túl van rajtuk, megkomponálja őket, mert ezek nélkül ma operett nem képzelhe- tő de egy kicsit könnyen veszi, kicsit le is nézi az efajta számo- kat, mert igazi terrénuma a ma- gasrendű zene, az alakok zenei il- lusztrálása, a helyzetek drámai aláfestése, a nagy duettek klasszi- kus előkelősége, az együttesek tökéletes felépítése. És ebben a törekvésében, mint minden igazi zeneköltő ő is eljutott a látszólag legegyszerűbbhöz, legkönnyebb- hez, de valójában a legmagasabb- hoz, a legnehezebbhöz, ami zene- szerző előtt lebeghet: *a dalhoz.* Már legutolsó műveiben is egy- egy kis lírai dal volt a partitúra gyöngye; azóta két-három önálló dalocskát is komponált, amelyek- nek sikere nyíltan mutatta azt az utat, amelyre rá kell lépnie. Nos, a „Paganini”-ben van négy dal, — nem egyéb, mint egyszerű da- locska — amelyeknek elragadó melódiája, tökéletes művészi for- mája és törekény, finom szerke- zete pontosan kijelöli Lehár Fe- renc számára azt a helyet, ame- lyet Schumann, Hugo Wolf és a daloköltő Richard Strauss vonalá- ban elfoglalhat. A hercegnő belé- pője például egy napoleoni him- nusz, korál-alakjában, kistromba- tis kísérettel, karakterizálva Napo- leont; s a második felvonásban van egy dal. („Nie hab'ich so lieb gehabt”), melynek lírai szépsége, poétikus képzőművészete, megható édessége Lehár költészetében is egyedüláll: — de nem is lehet ki- keresni mindazt, ami ebben a par- titúrában szép és gyönyörűséget szerez. És mindez a Lehár zene- karából szól felénk, — az ő gyö- nyörű színeivel, amelyeket egy Greuze, egy Boucher művészeté- vel kever. A vonások ezuttal még nagyobb szerepet játszanak nála, mint egyébkor, — a celesta, a hária gyengéd kísérete mellett.

„Paganini” nem operett hanem opera. Súlyosítja ezt az impresz- ziót az, hogy Paganini szerepét Clening Károly alakítja, po- rosz hőstenor, aki úgy lép fel mint Tristan és úgy deklamál, mint Parsifal. Ha olyan személye- sítőt találtak volna a Paganini alakjához, mint amilyen Kosáry

Emmy a hercegnőéhez, akkor ta- lán nem volna az impresszió, a zene minden magasrendűsége mellett sem, a nehéz opera benyo- mása. Mert Kosáry ugyanolyan szépen énekel, mint bármelyik hí- res operaénekesnő, de megjelené- sének bája, játékának kedvessége és könnyedsége mégis a legjobb értelemben vett operett területére utalja őt. Így Lehár mellett leg- inkább az ő érdeme a „Paganini” sikere.

Ortodox-esküvő Bécsben.

Milliárdos-familiák érdekes lako- dalmi ünnepe.

(Bécs, nov. 3.) Az osztrák fő- város előkelő köreit szenzációs házassági ünnepség foglalkoztat- ja. Különösen a börze- és bankvi- lágban pertraktálják élénken azt a házassági aktust, amely a leg- szigorúbb zsidó ortodox ritus sze- rint folyt le. Ezt a Bécsben szo- kadlan szertartást az teszi külö- nösen érdekessé, hogy a mátká- pár az osztrák főváros legnagyobb pénzkapacitása családjából került ki és így semmiesetre sem volt ghetto-környezete ennek az orto- dox aktusnak.

A menyasszony apja többszö- rös milliárdos, aki a háborúban gazdagodott meg, de ama kevesek közül való, akiknek vagyonát a gazdasági krízisek zivatara sem semmisítette meg. Minden igyeke- zetével azon volt, hogy a társa- dalmi életben előkelő pozíciót sze- rezzen magának, ennek dacára azonban szigorúan ragaszkodott a zsidók ősi, tradicionális dog- máihoz és ahhoz az ortodox szel- lemhez, amelyben nevelkedett.

A lakodalmi ünnepségre 32 or- todox rabbit hívott meg Galiciá- ból. Ezek a rabbinusok kaffában és „hernyósankában” (stráml), jelentek meg az esküvőn. A ven- dégsereg többi része ugyanakkor frakkban, plasztronban, a höl- gyek pedig divatos, dekolletált estélyi ruhákban pompáztak.

Az eredeti esküvői ceremónia alatt egy gyermekkoros lengyel- zsidó imákat adott elő és a bal- dachin (chüpe) alatt a menyasz- szonyt hétszer vezették völgyéve körül. A szertartás többi része is az ortodox házassági kodex elő- írásának rigorozus betartásával folyt le. A messze földről össze- gyűlt előkelő vendégek sokasága hallatlan érdeklődéssel kísérte vé- gig a farcsa szertartás minden egyes fázisát és a galicai rabbi- nusok érdekes vendég szereplé- sét. A különös házasság sokáig beszéd tárgyává lesz a bécsi haute voléének.

— Volt aradi footballista incé- dense. Budapestről táviratozzák: Miskolcon Chwoyka, a Diósgyőri Vasgyári Testgyakorlók Körének egyik játékosa, aki sokáig játszott egyik aradi klubban is, a footballmér- közés során úgy megrugta Luterán Lászlót, a Magyar Vasutas Sport- club balösszekötőjét, hogy eszmélet- lenül terült el a földön és eltörte a lábát. Az ügyeltes rendőrtiszt azonnal beszüntette a mérkőzést és Chwoyka ellen megindította a bün- üyi eljárást.

HIREK

— A Bucuresti magyar követ tanácskozása Constantinescu miniszterrel. Bucurestiből jelentik: Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott báró Villani Frigyes bucaresti magyar meghatalmazott miniszterrel a Románia és Magyarország között kötendő kereskedelmi egyezmény ügyében. A tárgyalások azt célozzák, hogy a két állam egymással szemben a legtöbb kedvezményt biztosító megegyezést hozzon létre.

— A CFR vezérigazgatója Párisban. Bucurestiből jelentik: Pretorian vasúti vezérigazgató Párisba utazott a nemzetközi vasúti kongresszusra.

— A Magyar Párt Sándor József beszédéről. Clujról jelentik: A Magyar Párt vezetésének körében nagy meglepetéssel foglalkoztak Sándor József beszédével. A beszéd tartalmát elfogadják, csupán annak utolsó passzusát kifogásolták, amellyel az egyesült ellenzéki pártokat élte. Dr. Deák Gyula, a Magyar Párt főtitkára egy újságrónak a következő nyilatkozatot adta: — Sándor József a kamarában bármikor nyilatkozhat a sajtó nevében, de kijelentései nem kötelezők a Magyar Pártra nézve. A Magyar Pártban az a szokás, hogy az ilyen beszédek utólagosan beterveztik ratifikálás végett. Az elnöki tanács dönt azután, hogy a beszédet magáévá teszi-e, vagy sem. Mindaddig, amíg ez meg nem történik, a beszéd vagy a nyilatkozat nem kötelező a Magyar Pártot.

— Megszüntetett munkahelybiztosító igazgatóságok. Bucurestiből jelentik: A timisoarai, cluji és oradea-marei kerületi munkahelybiztosító-pénztári igazgatóságokat (Directiune Regionale Ocrotire Sociale) január elsejével megszüntetik.

— Összes újdons. Kerpel kútjában.

— Magyar tartozások visszafizetése. Budapestről táviratozzák: A magyar-román pénzügyi egyezmény értelmében a magyarországi pénzügyintézeteknek záros határidőn belül nyilatkoznok kell arra vonatkozóan, hogy a román állampolgárok kezei között levő és a magyar pénzügyintézetektől származó betétkönyvek és értékpapírok közül melyeket ismerik el. A román pénzügyminiszterium által átküldött táblázatok adatait átvizsgálták és felülbírálták s kiderült, hogy sokkal kevesebb takarékbetétet kell a magyar pénzügyintézeteknek visszafizetniük, mint amennyire számítottak. Az erdélyi bankszindikátus kiküldöttje már hetek óta tárgyal Budapesten, de eddig még nem sikerült teljes megegyezésre jutnia. A legnagyobb nehézséget az okozza, hogy a román pénzügyi hatóságok a legtöbb esetben nem engedik meg a tartozások átutalását. A bekebelezett tartozások legnagyobb részét pedig az erdélyi adósok nem képesek készpénzzel kiegyenlíteni, mert ingatlanjaikat a földreform végrehajtása során kisajátították és az érték adott román államkötvényeket a magyar pénzügyintézetek nem fogadják el.

Bemutakozott az új Painlevé-kabinet.

A francia szocialisták nem szavaznak bizalmat a kormánynak.

(Páris, november 3.) Painlevé új kormányának parlamenti bemutatkozása alkalmából a miniszterelnök nyilatkozatot olvasott fel, amelyben a kormány kötelezi magát az ország pénzügyi problémáinak megoldására és a teljes költségvetés egyensúlyozására, amelyet a Föderációk törlesztésével igyekszik elérni. A deklaráció elismeri, hogy ez utóbbi jelentős terhetek ró majd az adózópolgárokra, de pontosan körvonalazza az új kormány pénzügyi terveit és hangsúlyozza, hogy folytatni fogják a tárgyalásokat az angol és az amerikai adósságok rendezése ügyében is. Kijelenti, hogy a kormány a katonai szolgálat idejét egy évre fogja leszállítani. Kitér a deklaráció arra is, hogy a marokkói háborúért nem

Franciaországot terheli a felelősség, mert Franciaország eddig is mindent elkövetett a háború befejezése érdekében és most már a marokkói hadjárat befejezése egyedül csak Abd el Krimtől függ. Végül még azt hangoztatta a nyilatkozat, hogy az új kormány a nemzetek kiengesztelődését tűzte ki célul, amelyet a Locarno-i szerződés alapján akar elérni. A szocialisták nemzeti tanácsa foglalkozott a kormánynyilatkozattal s a tanácskozás során felvetették a kérdést, szavazzanak-e bizalmat Painlevé új kabinetjének. Hosszas vita után a bizalmi nyilatkozatra vonatkozó indítványt 1431 szavattal 1288 ellenében elvetették. Tekintettel arra, hogy Painlevé eddig is a baloldali pártokra támaszkodott, a szocialisták határozata nagy horderevével bír.

— Királyi kitüntetés. Ófelsége a király Nikolics István timisoarai szerb püspökt vikáriusnak érdemei elismerésül a román csillagrend parancsnoki keresztjét adományozta.

— Timisoara félévi költségvetése. Timisoara város közigazgatási bizottsága ma Oprea prefektus elnökele alatt ülést tartott, amelynek főpontja a polgármesteri jelentés volt. A jelentés részletesen beszámolt a város hat hónapi közigazgatási tevékenységéről és többek között referált arról a 30 millió kölcsönről is, amelyet három évi amortizálásra, a villamosművek fejlesztése céljából vettek fel. A polgármester kijelentette, hogy dacára a 30 millió befektetésnek, a villanyáram díját nem fogják emelni. A hat hónap folyamán mintegy 10 milliónyi beruházást eszközöltek a vízműveknél, két és fél milliót a gázgyárnál. Városi adók és illetékek címen eddig 58 millió folyt be és így az e tételre előirányzott 77 millió a költségvetési év végéig könnyen elérhető lesz. A közigazgatási bizottság a polgármester jelentését tudomásul vette.

— Thèmes tanciskolájában november 6-án új tancskolón kezdődik.

— Katonai jelentkezés. Az aradi állományrendéségi katonai ügyosztálya felhívja az alábbi ifjakat, hogy katonai jelentkezésük elintézésé végett haladéktalanul jelenjenek meg a katonai ügyosztályon. Sipos Béla 1896., Nagy Béla 1887., Szarvadi József postaalalmazott, Táská Péter 1900., Sztanics Lajos 1898., Zvonár Géza 1899., Sziér János 1899., Andrejkó Jenő 1901., Ottava Péter 1894., Haász Ernő 1898., Raczkó István 1898., Ardelean Alexiu 1901., Menyhart Ferenc 1898., Vilin Ferenc 1898., Mádi Balázs 1887. (vagy 1879.), Gosztola József 1901., Szandai József 1897., Laczkó János 1898., Cruciu Tivadar és Baur Viktor 1886.

Kész női kabátok
a legdivatósabb kivitelben
feltűnő olcsón
VÁNDOR
divatruházában Arad,
Strada Meianu. :- Telefon: 5-15.
Tekintse meg a kirakatokat!

— Gyorsvonat Bucuresti és Berlin között. Bucurestiből jelentik: A hárai nemzetközi vasúti konferencia elhatározta, hogy jövő év május hó 16-tól kezdődőleg Bucuresti és Berlin között új gyorsvonat-közlekedést létesít. Az új gyorsvonat Bucuresti, Tövis, Arad, Curtici, Budapest, Drezda, Berlin utvonalon fog közlekedni.

— Az érettségik eredménye. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszterium hivatalos kimutatása szerint az októberi érettségi vizsgálatokra 2748 diák jelentkezett, ezek közül 1646 került szóbeli érettségire és 967 vizsgázott sikerrel.

SZÖVETEK,
vésznak, flanelok
stb. legolcsóbban
STRASSER
divatruházában Arad.

— Titokzatos haláleset Timisoarán. Ma reggel a kalapgyár közelében, egy elhagyatott házikóban holtan találtak egy ismeretlen férfit. A hulla alsóteste teljesen meztelen volt, a nyakára erős spárga volt kötve, de a zsinag sem hurkolva, sem összehuzva nem volt. Értésítették a rendőrséget, amely első pillanatban egy újabb Westfried-est-re, kéjgyilkosságra gondolt. Ez a gyanu azonban összeomlott a boncolásnál, amely megállapította, hogy a halál közvetlen oka szívbénulás volt, amelyet túlságos alkoholfogyasztás idézett elő. Mivel a holttest zsebében semmiféle olyan irást nem találtak, amelyből kikerül felvilágosítást nyerhetek volna, a rendőrség nyomozást indított a titokzatos halott személyazonosságának megállapítása végett.

— Izzatással vádolt diáklap. Clujról jelentik: „Ijju Erdély“ címen a református teológusok önképzőköri lapot adnak ki, amelynek 1924. november 15-iki számában Fülöp János teológus „Ének Podostóból“ címen verset írt. Most államellenes izgatás címen az ügyészség eljárást indított a lap szerkesztője, Imre Sándor ellen, akinél házkutatást is tartottak, jóllehet, hogy a sajtótörvény értelmében egy féléven túl eljárásnak nincs helye. A Magyar Párt Imre Sándor körözése felől jelentette.

— Hajóra szállt a washingtoni delegáció. Párisból jelentik: Az amerikai román delegáció szombaton hajóra szállt, hogy Washingtonba utazzon a tárgyalások megkezdésére.

— Új dinasztia választ Perzsia. Londonból táviratozzák: A Morningpostnak jelentik Teheránból, hogy az alkotmányozó gyűlést még novemberben összehívják és, akkor választják meg ünnepélyes keretek között sahán Riza kán jelenlegi miniszterelnököt.

— Községi választások Angliában. Londonból táviratozzák: Anglia és Wales háromszáz városában és községében most folynak le a községi választások, amelyek eredménye eddig csak részben ismeretes. Londonban a munkáspártiak 73 mandátumot nyertek és huszonötöt veszítettek, a liberálisok tizenegyet nyertek és harminchármat veszítettek.

ŐSZI ÉS TÉLI
női divatújdonságok megérkeztek
SZÉKELY MIHÁLY
divatruházában 9042
Arad, Piata Avram Ianeu 20.

— Tolvaj szolgál. Faragó László csermeui lakos feljelentést tett volt szolgálja, Kis Elek ellen, aki tőle 6000 lej lopott el és Aradra szökött. Kist a mai napon előállították a rendőrségre és kihallgatása után az ügyészségnek adják át.

— Eltűnt női táská. Scher Etel jelentette az aradi rendőrségen, hogy 700 lej készpénzt és fontosabb iratokat tartalmazó kék táskája az állomás épületében eltűnt.

— Természettudományi kör alakult Lippán. A lippai kisvárosi életnek komoly irányt és értékes szellemi tartalmat adó akciója indult meg most. Az akció kezdeményezői egyelőre szűkebb kör részére megalakítottak egy természettudományi kört, amelynek az a feladata, hogy a természettudomány újabb fölfedezéseinek ismertetésére és a természettudományok iránt való érdeklődés fokozására nyilvános előadásokat tartson. A magasabb célt szolgáló akcióban tiszteletreméltó buzgalmat fejtenek ki Monzspárt dr. járásorvos, Csillag járásbíró, Pálur ref. lelkész, Odor dr. gyógyszerész, Pálffy főellenőr és Singer Rudolf, de a kisváros egész értelmisége melegen karolja föl az eszmét.

H A J Ó K Ö N Y V E T
ohajt, kérsje tizankóttéle könyvújdonság
jegyzékűket. Sándor hírlapiroda Arad

— Tolvaj inas. Tóth István aradi pékmester jelentést tett a rendőrségen, hogy Lupsa János nevű tanulója a távollétében mintegy 4000 lej értékű különböző árut elloptott és aztán nyomaveszett. A rendőrség megindította a nyomozást.

JÖN! JÖN!
GLIN ELINOR
ismert regénye

Hat szerelmes nap.

— Előléptetések az Aradmegyei Takarékpénztárnál. Az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága a legutóbb tartott ülésében Sugár Károly cégvezető-tükárt igazgatóvá s Grausz Samu főkönyvelőt cégvezetővé nevezte ki.

A hazugság halála.

D. Edward texasi orvos — amerikai lapok szerint — csodálatos szérumot talált fel. Ez az oltóanyag, a vérbe fecskendezve, elkábítja az öntudatot, csak a hallószervek éberségét nem befolyásolja. Mármost, a kút ezzel az új szérummal beoltanak, az tisztán hallja a hozzá intézett kérdéseket és felel is rájuk. Minthogy azonban öntudata megbénult, gondolkodása nem kalandozhat el a fantázia és a hazugság labirintusaiban, hanem azzal reagál a kérdésekre, ami legőszintébb, legprimitívebb élménye: a tiszta igazság kimondásával. Az orvos egyébként az igazmondás szérumának nevezte el találmányát, melyet állítólag sikeresen ki is próbáltak már néhány csökönyösen tagadó gonosztevőn. Ha ez a hír igaz, amint amerikai eredete ezt eléggé kérdésszerű teszi, akkor hölgyeim és uraim — világkatasztrófa küszöbén állunk. Nem mintha azt akarnók ezzel állítani, hogy a világot a hazugság tartja össze, de viszont bizonyos az, hogy a hazugság az a malter, amely befoltozza a korhadt világ repedéseit. Ha ezt a vasbetonnal erősebb habarcsot feloldja az amerikai tudós széruma, akkor szét kell hullania ennek a megfodozott, millió hazugsággal összeabroncsolt világnak. A diplomácia, mely az okos és hasznos hazugság hadszíntere, a politika, melyben nem sokkal kevesebb a hazugság, mint a szerelemben, a művészet, amelyről mindnyájan tudjuk, hogy annál tökéletesebb, minél mélyebb és hogy egy mondjuk — őszintébb hazugság, egyszóval az életnek minden jelensége megismerésének alapjaiban a hazugság halálával. Mert a hazugság nem mindig hazugság. Igen gyakran áldásos gyógyszer, biztonság, vagy ha úgy tetszik, nevezzük illúzióknak. És erre az illúzióra célzunk tulajdonképpen midőn azt mondjuk, hogy a hazugság halála katasztrófa volna az emberiségre, ugyanakkor, amikor másrésztől hasznos és beláthatatlanul hatalmas eredményekkel járna a közjó szempontjából. De hiszen ez is csak az, ami a civilizáció rohamos fejlődése a technika ezer új vívmánya a romantikával szemben. Ahogy a vasut, az autót, a repülőgépet megelőzte a postakocsi romantikáját, a villanyvilágítás a régi korok féltudományának sejtelmességét, úgy az amerikai orvos csodaszere is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a világ végképpen elveszítse illúzióit, azokat az illúziókat, amelyek szépségét jelentik. És korántsem csodálatos, hogy ilyen minőségében Amerikából jön ez a találmány — a könyörtelen realizmus országából.

LELUJABB

A magyar numerus clausus a Népszövetség előtt

Budapestről táviratozzák: Genfből jelentik a Magyar Távirati Irodának, hogy a Népszövetség decemberi tanácsülésének programjára kitűzték Lucien Wolffnak, a Joint Comité of the Jewish Board of Deputies and the Anglo-Jewish Association nevében benyújtott petícióját a Magyar Törvénytár 1920. évi 25. törvénycikke, az ugynevezett numerus clausus ellen.

— Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. Gh. Sárbu ügyvédi irodáját az aradi megyei árvászekitől General Dragalina (Apponyi-körút) No. 2. (Kulturpalotával szembe) helyezte át.

— Bérczy Ilona külföldi tanulmányújáról hazatérve, kulturpalotai táncterme rendbehozataláig az aradi Baross-parki Kioszkban tanítja kolónban és magánórákon az ideai táncújdonságokat. Gyermekkolónját szombaton 5 órakor kezdi és babatánciskolát is nyit. Beírás Arad, Str. Cejdu 3. I. em.

— A Képes Ujság gyermekszépségversenye. A rövidesen meginduló Képes Ujság érdekes illusztrációi közül is bizonyára ki fog válni a színes gyermekképcsarnok, ahol mintegy színpompás virágoskert, felvonnak a nevetősarcu drága publik és médik. Bizonyára nehéz feladat lesz eldönteni, hogy ki a legszebb, ki a lekedvesebb a sok szép, és a sok kedves között és éppen mert olyan nehéz feladat válaszolni a foga kérdésre, a Képes Ujság szerkesztősége értékes ajándékkal akarja jutalmazni a szépségverseny és képvényszerű győzteseit. A Képes Ujság szerkesztősége ezúton hívja fel a szülőket, hogy kisgyermekük fényképét a legrövidebb időn belül küldjék be a szerkesztőségbe Arad, Bul. Regina Mária 13. klisirozás végett.

STIMPANZI MŰVÉSZET

Blaha Lujza jobban van

A világhírű magyar művésznő ma felkelt betegsúlyából.

(Budapest, november 3.) A kedves jelek egész sora jósoltta, hogy a nagybeteg Blaha Lujza állapotában rövidesen javulás következik be. A tavalyi őszön hasonló súlyos betegségen esett át a Nagyaszonny. Ez a makacs, hosszadalmas betegség akkor is nagyon megkínította a művésznőt, aki régi egészségét nem is nyerte vissza. Már egy ízben néhány nappal ezelőtt felkelt és akkor azzal örvendeztette meg hozzátartozóit, hogy enni kért: libamáját. Örömet jelentett ez a hozzátartozók számára, mert már hetek óta nem volt étvágya, a legfinomabb falatokat utasította vissza Blaha Lujza és állandóan tejjel élt. Az erkélyről gyönyörködött az ősz panorámájában a beteg, de rövidesen vissza kellett feküdnie ágyába. Blaha Lujza türelmesen teljesíti az orvosi előírásokat és megadással szedi a sokféle orvosságot. Tudatában van annak, hogy súlyos beteg, ha állapota nem is reménytelen. Délben ágya körül gyülekeztek nővére, fia, unokája és apró dedunokája, valamint két kezelőorvosa, elbeszélgetett velük a népszínházi jubileumról, amelyet csak magányában ünnepelhetett meg. Majd ismét uiabb jóétvágyról tett

tánuságot és a mai orvosi vizsgálat megállapította, hogy olyan jelentős javulás állott be, hogy elhagyhatja az ágyat. Blaha Lujza ma fel is kelt betegsúlyából.

* Az „Astoria“ taverna november 7-én, szombaton este 8 órakor nyílik meg. Vasárnaptól kezdve a rendes program.

Jön!
Jön!
GLIN ELINOR
ismert regénye

Hat szerelmes nap.

MOZI.

xx Állandóan zsúfolt nézőtér előtt vetítik a „Tizparancsolat“ filmkioszrust. A „Tizparancsolat“ az utóbbi idők legszenzációsabb slágerfilmje. A monumentális filmóriás mindkét részét egyszerre vetítik 3 óras előadáson keresztül. A filmet gyönyörű muzsika kíséri, zongorán, összeválogatott műsorral és a mozgósínházak külön e célra memnaggyobbították zenekaraikat. A „Tizparancsolat“ története Mózes korából indul ki és a második rész a jelen időbe vetíti át az eseményeket és az ókori tizparancsolat drámai jeleneteket teremt a ma emberei között. Az előadások az aradi Apolló mozgósínházban 3, 6 és 9 órakor kezdődnek. A 3 órai előadás rendes helyárrakkal, a 6 és 9 óras előadás felémelt helyárrakkal történik. A jegyek még elővételben kaphatók. Az előadások pontosan kezdődnek és ezért ajánlatos a pontos megjelenés.

xx Ma, szerdán utoljára vetíti az aradi Uránia mozgósínház a „Tizparancsolat“ filmremekét, amelyet csütörtöktől szombatig már csak az Apolló mozgósínház vetít. Az aradi Uránia mozgósínház teljes terjedelemben és szintén bővített zenekarral vetíti ezt a gyönyörű filmkioszrust. A három óra hosszúságú előadások az Uránia mozgósínházban 6 és 9 órakor kezdődnek, felémelt helyárrak mellett.

Magyar nyelvünket vedelmezi, aki új előfizetőt szerez az ARADI KÖZLÖNY-nek!

Astoria-Taverna.

Pompás lokál nyílik meg szombaton Aradon.

Valami hiányzott Arad életéből, valamivel szegényebb volt ennek a városnak az éjszakája, mint más városé. És ha mi magunk talán nem is tudtuk, hogy mi, megmondták az idegenek, megmondták azok, akik gyakran hagyják el ennek a városnak a határait. Hiányzott az éjszaka hangulatából valami, hiányzott egy olyan lokál, amely előkelőségével, intim hangulatával, ötletességével, kedvességével új színt és friss vérkeringést vigyen az őszi, a téli délutánok lomhaságába, hogy az unalmas éjszakának új lángja legyen. Ez hiányzott: a párisi „Chat noir“, a bécsi „Chatan bar“, a temesvári Lloyd-taverna és a többiek, amelyek már hozzátartoznak egy lüktető város életéhez, ahol megpihenhetünk és elfáradhatunk, felüdülhetünk és kacaghatunk. Ennyit az aradi Astoria-tavernáról szóló beszámolóink elé, amely szombaton nyitja meg kapuit, hogy újat adjon Aradnak és izelítőt Párisból.

Üvegűtől alól ontják fényüket a lámpák százai, hogy megmurtassák, merre kell lemenni a tavernába. Arany-bronz színben csillog a lejárát, a falakon inomrajzu expresszionista figurák, intim helyiségek, minden csupa szín és ötlet. Az első helyiségben magas barasztal, előtte magas székek, amelyekre valósággal föl kell tornászni magunkat. Jobbra a nagy lokál, itt a zongora és itt pereg a műsor. A kilenc páholy külön látványosság. Mint kilenc hárfá nyulnak fel az oldalalakk, a tetejükben sárga selyemmel bekrúzott, uccai gázlámpákhoz hasonlatos világító testekkel. A gyönyörűen díszített menyezeten nyolc csatorna fut végig 264 hatalmas égővel, amelyek a meyezetre öntik világukat és az onnan verődik vissza. Misztikus hangulatu fényárban fognak itt táncolni a parketten a szőke Csengery Ducky, a taverna ballerínája, a táncbajnok Harry és partnere Ally, André meg Elly és a publikum. A Lammert lesz a tapőr. A bárszobától balra van a sárga szoba, az első szeparé — és ez a nagy szeparé — ezen túl pedig egy nagyon kedves, kis négyszemélyes szeparé. Minden dicséretet megérdemel a taverna díszítése és berendezésének tervezése, ez Lengyel László, a kitűnő aradi iparművész munkája. Az elegáns és udvarias pincéreket Inke Rezső, a taverna tulajdonosa és vezetője irányítja s bizonyos, hogy hamarosan népszerű lesz ez a pompás helyiség. Inke Rezső az első Aradon, aki meghonosítja az öt órai táncos teákat. Vasárnap délután már táncolnak az Astoria-tavernában Aradon.

Az aradi Apolló és Urániában

ma szerdán

Tizparancsolat.

Filmsláger. :: EREDETI ZENÉVEL.

Apolloban az előadások 3, 6 és 9 órakor.
Urániában 6 és 9 órakor kezdődnek.

KÖZGAZDASÁG

Megállott a buzaexport, olcsóbb lett a gabona.

Uj nehézségek a kivitel körül.

(Sajtó tudósítónktól.) Az aradi vásárra nagymennyiségű gabonaműveket hoztak be Aradmegyből. A vásár azonban a termelők számára nem úgy sikerült, mint azt remélték, mert a gabonaművek ára tekintélyes mértékben aláesett. Nemrégiben még 860-900 lejes áron vásározták a búzát métermázsánként, míg ma a 800 lejes árat is csak nehezen adják meg. Az árak esésének a kereslet hiánya az oka, mert a terménykereskedők a kiviteli nehézségek miatt nem vásároznak. A tavaszra remélt magasabb árak sem fognak bekövetkezni, mert a kivitel még a mostani nehézségek fokozatos megszüntetésével sem fog jelentős mértékben emelkedni, minthogy a külföldi piac majdnem teljes mértékben ellátta magát. Ugyanis ezidén Oroszország is jelentkezik az export-piacon és más gabonatermelő államok is minden eszközzel igyekeztek előmozdítani az exportot, mert az valutájuk javulását idézte elő. Ma világparitás 1100 lej a búza mázsája és így a költségekkel együtt a román búza ma sem exportképes.

Ma egy tekintélyes külföldi cég képviselője járt egy aradi részvénytársaságnál, aki lucerna- és lóhere-magok iránt érdeklődött. A részvénytársaság vezetői azonban kifejtették, hogy képtelenek azokkal az árakkal versenyezni, amelyeken már árut kapott a külföldi cég. A külföldi cég megbízottja ugyanis előző Jugoszláviában járt és ott óriási mennyiségben vásárolta össze a szükséges magvakat, mert ott azok kivitelét nemcsak kiviteli illetékek alól mentesítik, hanem még szubvencionálják is Romániában egy vagon lucernamag kiviteli illetéke 100.000, egy vagon lóheremagé pedig 40.000 lej. A kiviteli illetékek által okozott akadályokon kívül nehézséget jelent még az a körülmény is, hogy csak olyan lucerna- és lóheremagot engednek ki Romániából, a melyeket államilag zároit és leplembázott vagonokban küld-

nek. Az erre vonatkozó rendelkezést azzal indokolják, hogy a külföld előtt meg kell óvni Románia jó hírnevét és ugynevezett „nem fertőzött” magvakat kell kiküldetni. Az aranka-mentes magvak azonban magának Romániának is szükségletét képezik és külföldön különben sem helyeznek súlyt arra, hogy ezek a magvak aranka-mentesek legyenek, mert ezek olcsóbbak és külföldön könnyű a tisztításuk. A mai helyzet azonban az, hogy Romániában maradna a silányabb anyag és külföldre vinnék az értékeesebbet. Érdekes megjegyezni, hogy az északi államokban, mint Anglia, Észak-Németország, Finnország és a többiek az aranka nem tenyészik és így rájuk nézve közömbös is volna ez a körülmény. Így persze Románia mintegy négyszáz millióval kevesebbet exportálhat évenként, holott ezek exportját helyes vámpolitikával s a megszorító rendelkezések kiküszöbölésével könnyen lehetővé lehetné.

Zürichben 2.47.50, Párisban 11.50 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK.

(November 3.) Áru: Dollár 210, angol font 1015, cseh korona 6.20, francia frank 9, líra 8.50, dinár 3.65, schilling 29.75, máрка 50, magyar korona 338, svájci frank 39.50. Pénz: Dollár 209, angol font 1005, cseh korona 6.10, francia frank 8.80, líra 8, dinár 3.60, schilling 29.45, máрка 49, magyar korona 345, svájci frank 40.25. Kifizetések: Newyork 211, London 1026, Prága 6.28, Páris 8.91, Milanó 8.47, Zágráb 3.77, Bécs 29.80, Amsterdam 85, Berlin 50.55 Budapest 335, Zürich 40.80.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (November 3.) Berlin 123.56, Amsterdam 208.85, Newyork 518.75, London 2514.50, Páris 21.65, Milanó 20.55 Prága 15.37.50 Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.20, Bucuresti 2.46.25 Varsó 0.00085.50 Bécs 0.0073.15.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT.

(November 3.) Berlin 123.50, Amsterdam 208.85, Newyork 518.75, London 2514.50, Páris 21.45, Milanó 20.45 Prága 15.37.50 Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.20, Bucuresti 2.47.50, Varsó 0.00085.50 Bécs 0.0073.15.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (November 3.) Kifizetések: Páris 9.90, London 1022, Newyork 210.25, Milanó 8.35, Zürich 40.25, Bécs 29, Prága 6.22. Valuták: Napoleoni 795, aranymárka 49.75, leva 1.50, török líra 1.18, angol font 1016, francia frank 9.30, svájci frank 40, líra 8.40, drachma 2.80, dinár 3.65, dollár 209, lengyel máрка 33.50, osztrák korona 29.50, magyar korona 29, szokol 6.15.

= Az októberi indexszám. Bucurestiből jelentik: Az Arsus közli az októberi indexszámot, amely a szeptemberivel szemben egy százalék emelkedést mutat és az 1916. aug. havi indexszám negyvenhátszorosa.

= A vámtarifák aranyparitása. Bucurestiből jelentik: A vámtarifák új aranyszámítása 40 lejes alapon történik.

= Cégnivatali hírek. Az aradi törvényszék céshivatalánál az alábbi bejegyzések történtek: A Világosi Konyakgyár Rt.-nél Havas István igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát bejejezték. — Az „Agromol” Általános Biztosító Rt.-nél dr. Gyárfás Elemér és Klotz Adám bankigazgató igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát bejejezték és Novotny Károly és dr. Friedl Károly igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát törölték. — Az Aradi Textilpar Rt.-nél Kleinhändler Ábrahám cégjegyzői jogosultságát bejejezték. — A Pécskai Takarékpénztár Rt.-nél bejejezték, hogy alaptőkéjét 1 millió lejre emelte fel, amely 10.000 darab 100 lej névértékű részvényből áll. — A simonesti Hitel-szövetkezetről Bode János és Bozok Mihály igazgatósági tagságát törölték és helyébe bejejezték Kaluski Bálintot és Blidar Pétert. — C. Bársony & Comp. közkereseti társaság cégét bejejezték. Cértagok: Bársony Kornél és Jakab Jenő. Fa- és fémm-kereskedelmi ügynökség — Parfumeria Baeder Rt.-nél dr. Marsieu Iustin, dr. Pap Tivadar és Kardó Géza igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát törölték. — CFR. Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete cégét bejejezték. Igazgatósági tagok: Dima Emil, Ispravnic György, Weil József, Cishi János, Rimbas Romulus, Bakonyi Kálmán, Bogdan Aurél, Jura Nichifor, Halic György, Sverdian Flórian, Ciocan Péter, Lupsa Aurél, Balogh Sándor és Nagy István, akiknek igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát bejejezte a törvényszék.

Felölös szerkesztő:
RETHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judecufului.

Jön! Jön!
GLIN ELINOR
ismert regénye

Hat szerelmes nap.

Kávéházakban, vendéglőkben, üzletekben és egyéb nyilvános helyiségekben a leggazdaságosabb mert egyben fut is.

(Mármányos nem díjazták.)

JACKI COOGAN

együtt játszott

A

holnap,

az aradi

CHARLIE CHAPLIN

nagy filmje

kölyök

esütörtöktől

Uránlában.

JACKI COOGAN

Férfi öltönyök, raglánok, téllkabátok és felöltők legszebb kivitelben

Gheorghe MARITA Györgynél
Készítők Arad, Str. Braşianu 13.

MARITA Györgynél
(Weitzer-u.), a főpostával szemben.

Valódi angol szövetek raktáron

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. Minden szó hirdetésre 3 lej, — bant. vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vasárnap fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést visszavégye, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem küldhető, azt minden egyes esetben megváltoztatassa, illetve helyesbítse. * * * * Hirdetések telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * *

Alkalmazás.

ÜGYES vasöntők és olvasztó azonnali belépésre felvételnek az Unió vagon-gyárba Szatmárra. 6586

KERESÉK azonnali belépésre egy fiatal ügyes kereskedő segédet fűszer és rövidáruban jártas, román nyelv megkiváncsolt. Berkovits Herman Brád. 6600

ZONGORISTA azonnali belépésre keresnek az Erzsébet mozgóban. Jelentkezés este 7-8-ig a pénztárnál. 6610

ÓVADÉKKÉPES volt vasutas, pénzbeszedői vagy hasonló állást keres. Szíves megkeresések „Vasutas” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 6607

KERÉKPÁROS kifutó fiú felvételük Márton Jakab szabócégnél Arad, Piaţa Avram Iancu 10. 6614

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6603

GARSON LAKÁS fürdőszobával keresettek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6604

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 6601

Vétel és eladás.

VÍRSZEGÉNY, sápadt gyermekeknek legjobban ajánlható az eredeti norvégiai csukamájolaj. Kapható Földes gyógyszer társaság Arad. 6605

SILSKIN BUNDAK, biberet bunda, férfi szőrmebéléses bekecs, férfi szőrme, öltönyök, férfi és gyermekkabátok, perzsaszőnyegek, futó szőnyeg, rézágak, éjjeli szekrény és mosdó, antik órák, régi asztali lámpák, vitrin, urfi szobaháló és szalonberendezések, antik pohár, velencei tál, vitrin tárgyak, hintaszék, gyermekocsi, virágállványok, képek, stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em., aító jobb. 1000

TIZENKÉT személyes ezüst evőeszköz és mindennemű berendezési tárgyak eladók. Arad, Buiv. Regele Ferdinand 6. I. em., 3. 6608

ZONGORA rövid, vasszerkezetű eladó. Cím Lázár, Arad, Str. Aurel Vlaicu (Pécs kai-ut) 1. 1038

ANTIK ES MODERN butorokat, különböző antik tárgyakat, szőrme árukat, díszes tárgyakat, szőnyeget, fehér és rubinműt, háztartási cikkeket, stb. bizományba veszek. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca), I. em., jobb. 1000

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 8. és Strada Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 5828

EZÜSTÖT, ékszert, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2801

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában. 500

Üzletek.

IRODA, üzlethelyiségek Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3. Str. Románului átjáró házában kiadók. 6612

Oktatás.

MAGÁNOKTATÁST vállal nyugd. igazgató-tanító. Arad, Str. Mărăşesti (Kossuth-u) 34. 15205

Különféle.

BÖSENDORFER zongora használt eladó. Pince kiadó. Arad, Str. Eminescu 32. sz. 6611

PENZT SPÓROL, ha

- ruhaszükségletét most szerzi be:
- Bőr kabát eddig L. 5500 most L. 4600
- Szőrme bekecs eddig L. 4800 most L. 3850
- Téli felöltő ... eddig L. 3500 most L. 2800
- Téli férfi öltöny eddig L. 2500 most L. 1950
- Gummi kabát ... eddig L. 960 most L. 880
- Gyermek gummi kabát eddig L. 760 most L. 800

MUZZSAY-nál

ARADON, a színházzal szemben.

Lazarovitz H. Lázár

ingatlanforgalmi irodája „Fehér Kereszt”-szálloda Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) oldalán. Vezető: WALLINGER ISTVÁN.
Kínál megvételre Bér-, magán-, gazdálkodásra, tőkebefektetésre alkalmas házakat mindenhol elfoglalható, lakással; éjjeli mulatókat, vendéglőket, szállodákat, üzleteket helyben és vidéken; jó buzatermő vidéken határterületet, malomokat, földbirtokokat. — Megbízásokat vállalunk: házak és egyéb ingatlanok eladására, butorozott szobák és lakások kiadására. 1038

Nagytelkes sarok magánháza

elfoglalható 3 szobás lakással halálessett miatt olcsón eladó. Bővebbet LAZAROVITZ-irodában „Fehér Kereszt” szálloda, Arad, Str. Eminescu (Deák F-ucca) oldalán. 1038

LICHTWITZ

LIQUEURS
Lapokban egy hirdetés jó tőkebefektetés.

Dózsakenyérgyár

telepén Arad, Radnai-ut

háztelkek,

esetleg épületrésszel eladók 6613

Női harisnya

80.— lejtől 145.— lejtől! Gyapjú harisnya 115.— lejtől! Reformnadrág 59.— lejtől! Selyem sálak 185.— lejtől! Keztyűk 45.— lejtől! Gyermek szvottorek, téli trikóingek és nadrágok, csipkék, hímzéselt gombok stb. stb. rövidárak legolcsóbb beszerzési forrása! 5998

Bogvó A

Arad, Str. Eminescu 13 (v. Deák Ferenc-u.)

Valódi angol szövetek
és a től igényre újabb különlegességek érkeztek!
Legolcsóbb beszerzési forrás!
Mindennemű bélésszövet és szabókellékek állandóan raktáron.
BRITISH IMPORT
Arad, Bulov. Regina Maria 9. Telefon: 327.

Berliner Hausverwaltung

übernimmt, nach langjähriger Erfahrung in Miet-, Hypothek- und Haussteuerangelegenheiten,
Dr. Erwin Rawicz,

BERLIN Wilmerdorf Trautenaustrasse 20. (Seitenflügel rechts). Telefon Pfalzburg 16—34.
Nähere Auskunft in der Administration des „Aradi Közlöny“

Berlini házak kezelését

elvállalja házbér-, ingatlan-, jelzálog-, kölcsön- és házasdóügyekben sok évi tapasztalat alapján
Dr. Erwin Rawicz,

BERLIN Wilmerdorf Trautenaustrasse 20. (Seitenflügel rechts). Telefon Pfalzburg 16—34.
Közlebbi felvilágosítással az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala szolgál

Az előkelő világ zenéje
a valódi angol grammophon.
A fenti védjeggyel. Véltékényszer nélkül meghallgatható
KATZKY-nél
Temesvár, Morcy-ucca 10. Modern tánc és művészlemez nagy választékban. 886

Újonnal épült

hárcmszobás, fürdőszobás magánház is-tállóval, kocsiszinnel évi 60.000 lei bértért kiadó. Cím LAZAROVITZ-irodában „Fehér Kereszt” szálloda Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) oldalán. 1038

Manicúr-üzlet,

rövidáru- és játéktulaj, fűszerüzlet, forgalmas helyen eladók. Cím: Lazarovitz-irodában, „Fehér Kereszt” szálloda Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) oldalán. 1038

Triss orszvai kaviár
DUNAHAL
és gróf Karácsonyi-féle élő ponty kapható nagyban és kicsinyben
LUTTVÁK és ECKSTEIN
halkereskedőknél Timişoara, II., Galamb-ucca 23. szám

Uri magánház

a centrumban, orvosi rendelőnek, ügyvédi irodának alkalmas 5 szobás, fürdőszobás átvehető lakással 950 ezer leiért eladó. — Megtekinthető megbízott 16113

URANUL-iroda útján Arad, főpostával szemben.

Cseplőgarnitúrák
8 HP. 10 lépkörös Máv. complet garnitúra, 10 HP. Hofner tiszta gyűrűs cseplő, 8 HP. Hothier Courier, 8 HP. Schutleworth, 6 HP. Máv. 10 lépkörös locomobil, továbbá több különféle cseplőgarnitúrák, olcsó árban kaphatók.
ASZÓD LAJOS
Timişoara, Str. Garli 4. 6802

Ujságmakulatura

50kg.-os csomagokban
Kapható a kiadóhivatalban

Utlevelvizumozás **Megbízások** **Künstler-vizum iroda** **PICHLER papírüzlet.** **LÖBL hírlapiroda.** **Weinberger cipőüzlet**
Olcsó! Gyors! Pontos! Naponta futárlindítás!
(Dácia szállóval szemben.) Arad, Bul. Reg. Maria 22. Telefon szám: 669.
Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat